

אוניברסיטת חיפה

תכנית אופקים

## הקדושה באסלאם

ד"ר יצחק ויסמן – החוג להיסטוריה של המזרח

מטרת הקורס להכיר את יסודות דת האסלאם: הקראן, הנביא, מצוות ההלכה, התיאולוגיה, המיסטיקה, והכיתות. הלימוד יעשה דרך אחד ממושגי המפתח בתורת הדתות, מושג הקדושה. במהלך הקורס נקרא כמה פרקים מכתבי התיאורטיקנים הקלאסיים של מדע הדתות, ולאור תובנותיהם נבחן בכל פעם את התופעות המקבילות בדת האסלאם.

### מרכיבי הציון:

נוכחות והשתתפות פעילה 30%

רפרט 10%

עבודה מסכמת 60%

### חומר רקע על האסלאם

חוה לצרוס-יפה (ע.), *פרקים בתולדות הערבים והאסלאם*. הדפסות רבות.

קלוד כאהן, *האיסלאם מלידתו עד תחילת האימפריה העות'מאנית*. תל אביב, 1995.

נחמיה לבציון, *דפנה אפרת ודניאלה טלמון-הלר. האסלאם: מבוא להיסטוריה של הדת*. כרכים א-ג,

האוניברסיטה הפתוחה. 2003-1998.

מירי שפר, *אסלאם: מבוא קצר*. תל-אביב: מפה, 2006.

Fazlur Rahman, *Islam*. 2<sup>nd</sup> edition, Chicago and London, 1979.

David Waines, *An Introduction to Islam*. Cambridge, 1995.

## תוכנית השיעורים וחומר הקריאה

1. מהי הקדושה ומהו האסלאם.
2. אידיאת האל  
רודולף אוטו, הקדושה. ירושלים: כרמל, 1999, ע"ע 7-67.
- William C. Chittick, "The Divine Presence," in The Sufi Path of Knowledge: Ibn 'Arabi's Metaphysics of Imagination. Albany: State University of New York Press, 1989, pp. 3-30.
3. הנביא וכתבי הקודש  
Max Weber, "The Prophet," in The Sociology of Religion. Boston: Beacon Press, 1963, pp. 46-59.
- מייקל קוק, מוחמד. ירושלים: ביאליק, 1989.
4. המקום והזמן הקדושים  
מירצ'ה אליאדה, "המרחב הקדוש וקידוש העולם," בתוך אורה לימור ואלחנן ריינר (ע'), עלייה לרגל: יהודים, נוצרים, מוסלמים: אסופת מאמרים (רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, 2005), ע"ע 193-211.
- Mircea Eliade, "Sacred Time and Myths," in The Sacred and the Profane: The Nature of Religion. Orlando: Harcourt Brace & Co., 1959, pp. 68-113.
- עמנואל סיון, "מיתוס דתי ומיתוס לאומי: קדושת ירושלים," בתוך מיתוסים פוליטיים ערביים.  
תל-אביב: עם עובד, 1988, ע"ע 85-120.
- Patrick D. Gaffney, "The Mosque in Time and Space," in The Prophet's Pulpit: Islamic Preaching in Contemporary Egypt. Berkeley: University of California Press, 1994, pp. 13-26.

5. הטכס הדתי

ויקטור טרנר, "לימינליות וקומיוניטס", בתוך התהליך הטכסי: מבנה ואנטי-מבנה. תל-אביב: רסלינג, 2004, ע"ע 115-87.

חוה לצרוס-יפה, "הפרובלמטיקה הדתית של העלייה לרגל באסלאם – דרכי האסלאמיזציה של טקסי פולחן קדומים", דברי האקדמיה הלאומית למדעים ה' (תשל"ו), ע"ע 243-222.

Rudolph Peters, "Jihad, an Introduction," and "The Prophet's Lessons on Conduct in War," in Jihad in Classical and Modern Islam. Princeton: Markus Wiener Publishers, 1995, pp. 1-17.

6. הצדיקים

Peter Brown, "The Holy and the Grave," in The Cult of Saints: Its Rise and Function in Late Christianity. Chicago: University of Chicago Press, 1981, pp. 1-22.

יוסף פנטון, "על מערכת הצדיקים במיסטיקה היהודית ובמיסטיקה המוסלמית", דעת 39 (1997), ע"ע 22-5.

איתן קולברג, "מות קדושים והקרבה עצמית באסלאם הקלסי", פעמים 75 (1998), ע"ע 26-5.

כלי עזר:

Encyclopaedia of Islam. 2<sup>nd</sup> edition.

The Oxford Encyclopedia of the Modern Islamic World.

Index Islamicus.

Historical Abstracts.